

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки
Навчальний рік 2022-2023

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Педагогічні комунікації»

(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент вбірковий

Форма здобуття освіти _____
заочна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань _____
22 Охорона здоров'я
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність _____
«011 Освітні, педагогічні науки»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) _____
Освітньо-професійна програма «Педагогіка вищої школи»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти
Курс 2

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
української мови, основ психології та
педагогіки

Схвалено методичною комісією ХНМУ
з проблем загальної та передфахової
підготовки

Протокол від
“28” червня 2022 року № 11

Протокол від
“31” серпня 2022 року №1

Завідувач кафедри
проф. Л. В. Фоміна

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Фоміна Людмила Володимирівна, завідувачка кафедри української мови, основ психології та педагогіки, к. філол. наук, професорка

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

2. Каліна Катерина Євгенівна, доцентка кафедри української мови, основ психології та педагогіки, к. пед. наук, доцентка

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

3. Кохан Діана Миколаївна, викладачка кафедри української мови, основ психології та педагогіки, к. пед. наук, докторка філософії 011 Освітні педагогічні науки

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

4. Наливайко Наталія Анатоліївна, викладачка кафедри української мови, основ психології та педагогіки, к. пед. наук, доцентка

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

ДАНИ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Фоміна Людмила Володимирівна, завідувачка кафедри української мови, основ психології та педагогіки, кандидатка філол. наук, професорка
Педагогічні, філологічні дослідження, інноваційні методи навчання
https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=K4aaCfkAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate

Контактний телефон (057) 707-72-30

Консультації:

Очні: Четвер 10.00-15.00, ауд. кафедри української мови, основ психології та педагогіки

Онлайн консультації: Понеділок 10.00-15.00

Локація: ХНМУ, головний корпус, 5 поверх, кафедра української мови, основ психології та педагогіки

Каліна Катерина Євгеніївна, доцентка, кандидатка педагогічних наук, доцентка.

Проблеми підготовки висококваліфікованих спеціалістів; компаративний підхід та інновації в освітньому просторі

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=iNe2JlgAAAAJ>

Контактний телефон +380976987751

Корпоративна пошта ku.kalina@kntmu.edu.ua

Консультації: середа 10.00-15.00, ауд. кафедри української мови, основ психології та педагогіки, п'ятниця 3:00–4:00PM у Google Meet:
<https://meet.google.com/dqa-saoi-crh>

Локація: ХНМУ, головний корпус, 5 поверх, кафедра української мови, основ психології та педагогіки

Наливайко Наталія Анатоліївна, викладачка, кандидатка педагогічних наук.

Педагогіка співробітництва, цифрова педагогіка.

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=WabnmpgAAAAJ&hl=uk&authuser=3>

Контактний телефон +380967000661

Консультації: понеділок 10.00 – 15.00, ауд. кафедри української мови, основ психології та педагогіки, онлайн консультації четвер 13.00 – 17.00.

Локація: ХНМУ, головний корпус, 5 поверх, кафедра української мови, основ психології та педагогіки

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Педагогічні комунікації» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Педагогіка вищої школи» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності «011 Освітні, педагогічні науки»

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Навчальна дисципліна «Педагогічні комунікації» є важливою складовою у системі гуманітарної підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти, виступає фундаментом побудови успішної взаємодії лікаря та пацієнта і не тільки, надає можливість здобувачам освіти оволодіти системою педагогічних знань, але й забезпечує формування на цій основі комунікативних умінь, що є одним з важливих елементів у професійній підготовці та професійній діяльності фахівця; сприяє вирішенню й осмисленню найбільш ефективних методів впливу на особистість хворого. Силабус упорядковано із застосуванням сучасних психолого-педагогічних принципів організації освітнього процесу вищої освіти.

Предметом вивчення курсу є основні педагогічні положення, механізми, форми процесу спілкування й індивідуально-психологічні відмінності особистості, що проявляються в професійному спілкуванні в системі «лікар- пацієнт».

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Педагогічні комунікації» базується на вивченні здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти основ психології, соціології, педагогіки, філософії; закладає основи вивчення студентами медичної психології, соціальної психології, педагогічної психології, а також низки клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію з ними.

Навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін.

Пререквізити Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів загальної психології, педагогіки та філософії.

Постреквізити Вивчення дисципліни передбачає подальшу інтеграцію із клінічними та фаховими дисциплінами.

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

<https://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=660>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування професійних комунікативних знань, умінь і навичок як складника професійної компетентності фахівця.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є сформувати у здобувачів другого рівня вищої освіти системи знань щодо професійної комунікації, навчити їх оволодінню основними поняттями та категоріями

даного освітнього компоненту, навчання здобувачів освіти оволодінню механізмами професійної комунікації.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні:

здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

загальні:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

спеціальні (фахові, предметні):

СК3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК9. Здатність до використання сучасних інформаційнокомунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

ПРН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальний навичок (Soft skills):

комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів, ажурна пилка), конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через: метод проєктів, робота в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

Здобувач вищої освіти у період навчання здобуває комунікативні навички, розвиває лідерські здібності, навчається брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, розв'язує педагогічні ситуації та конфлікти, вчиться працювати в команді, управляти своїм часом, логічно і системно мислити, вміти креативно підходити до вирішення завдань.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 Охорона здоров'я (шифр і назва)	Вибіркова
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки (шифр і назва) Спеціалізація: _____	Рік підготовки (курс):
		2-й
		Семестр
		-й
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 8 самостійної роботи студента - 82	Освітній ступінь: магістр ОПП Педагогіка вищої школи	Лекції
		2 год.
		Практичні, семінарські
		6 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		82 год.
Індивідуальні завдання: год.		
Вид підсумковою контролю: залік		

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Професійно-педагогічна комунікація як феномен педагогічної діяльності	2	Вступна
Усього годин		2	

2.2.2 Семінарські заняття

Не передбачено навчальним планом

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
-------	------------	-----------------	-----------------	----------------

1	Педагогічне спілкування як провідна складова професійно-педагогічної комунікації	2	Круглий стіл	Опитування
2	Засоби педагогічної комунікації	2	«Мозковий штурм»	Індивідуальні завдання
3	Стили педагогічного спілкування	2	Круглий стіл	Реферати
Усього годин		6		

2.2.4. Лабораторні заняття

Не передбачено навчальним планом

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Професійно-педагогічна комунікація як феномен педагогічної діяльності	8	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	Опитування
2	Педагогічне спілкування як провідна складова професійно-педагогічної комунікації	8	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	Індивідуальні завдання
3	Засоби педагогічної комунікації	8	Створення мультимедійної презентації	Виступ
4	Сприятливий соціально-педагогічний клімат – основа ефективного педагогічної комунікації	8	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми,	Реферати

			підготовка наукового проекту.	
5	Педагогічні конфлікти. Шляхи вирішення конфліктних ситуацій	8	Підготувати виступ-презентацію (тема за вибором)	Творчі завдання
6	Вербальні засоби педагогічної комунікації	8	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, розробка тестових завдань різної форми з дисципліни «Основи психології та педагогіки»	Творчі завдання
7	Невербальні засоби педагогічної комунікації	8	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	Індивідуальні завдання
8	Комп'ютерні засоби педагогічної комунікації	10	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів.	Індивідуальні завдання
9	Стилі педагогічного спілкування	8	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання	Творчі завдання
10	Стилі керівництва ЗВО та відносини керівника та викладачів	8	Створення мультимедійної презентації (тема за вибором)	Творчі завдання
	Усього годин	82		

Методи контролю:

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; метод портфоліо; самоконтроль; виступ на задану тему; стендова доповідь та інші.

Підсумковий контроль: залік.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

3.2. Питання до заліку:

1. Класифікація функцій спілкування.
2. Основні форми спілкування.
3. Стратегії та тактики спілкування.
4. Специфіка обміну інформацією.
5. Правила подачі зворотного зв'язку.
6. Слухання та говоріння.
7. Вербальна комунікація.
8. Спонукальна та констатуюча інформація.
9. Загальна характеристика невербального спілкування.
10. Кінесика.
11. Паралінгвістика та екстралінгвістика.
- 12.Токесика.
- 13.Хронеміка.
- 14.Візуальне спілкування.
15. Педагогічний конфлікт та його характеристика.
16. Особливості поведінки у конфліктній ситуації.
17. Маніпулятивне та актуалізаторське спілкування.
18. Технології виходу з конфлікту.
19. Етика спілкування як прояв культури почуттів.
20. Професійна мораль.
21. Загальні етичні принципи і правила спілкування викладача зі здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти.

3.3. Контрольні питання

1. Особливості спілкування між викладачем і студентом.
2. Важливість невербального спілкування у педагогічних комунікаціях.
3. Педагогічний конфлікт та шляхи його вирішення.
4. Готовність педагога до суб'єкт-суб'єктного спілкування зі студентами.
5. Комунікативна компетентність викладача.
6. Метод активного слухання як запорука ефективної педагогічної комунікації.
7. Охарактеризувати один зі стилів педагогічного спілкування.
Показати його переваги та недоліки.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні): не передбачено навчальним планом.

3.5. Правила оскарження оцінки

Відповідно до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю», затвердженого наказом ХНМУ від 30.09.2020 №252.

Посилання:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри)

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

Під час занять заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Організація навчання для осіб з особливими освітніми потребами здійснюється психолого-педагогічний та навчально-реабілітаційний супровід цієї категорії осіб відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному медичному університеті».

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Будник О.Б., Фомін К. В. Комунікативна педагогіка: навчальний посібник [для студентів спеціальності 013 Початкова освіта]. ІваноФранківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 92 с.

2. Theory and Practice of Future Teacher's Training for Work in New Ukrainian School 1 : monograph / edit. I. F. Prokopenko, I. M. Trubavina. – Prague : OKTAN PRINT s.r.o., 2020. – 674 p.

3. Семенюк О. А., Паращук В. Ю Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. Київ : Видавничий центр «Академія», 2020. 240 с.

Допоміжна

1. Етика ділового спілкування: конспект лекцій для студентів I курсу всіх

спеціальностей денної та заочної форм навчання / Укл. І.І. Какуріна. – Дніпропетровськ: ДВНЗ УДХТУ, 2015.– 96 с.

2. Кубрак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування : [навчальний посібник для ВНЗ] / О. В. Кубрак. – Суми: Університетська книга, 2016. – 222 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. **Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE**
<https://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=660>
-

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx